

Νέα παθήσεις καλλωπιστικών και οπωροφόρων καλλιεργειών απειλούν την Ευρώπη

Автор(и): Боряна Катинова, Централна лаборатория по карантина на растенията

Дата: 10.10.2021 Брой: 10/2021

Το *Euplatypus parallelus* (Fabricius) και το *Pochazia shantungensis* Chou & Lu 1977 είναι επιβλαβή οργανισμοί ιδιαίτερης σημασίας λόγω του ευρέος φάσματος ξενιστών τους, το οποίο περιλαμβάνει οικονομικά σημαντικές καρποφόρες και διακοσμητικές καλλιέργειες που είναι ευρέως διαδεδομένες στην Ευρώπη. Λόγω του υψηλού κινδύνου εισαγωγής και εξάπλωσής τους μέσω του διεθνούς εμπορίου, περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Ειδοποίησης (Alert List) για νέα επιβλαβή είδη της Ευρωπαϊκής και Μεσογειακής Οργάνωσης Προστασίας των Φυτών (EPPO).

***To Euplatypus parallelus* (Fabricius) (Coleoptera: Curculionidae: Platypodinae)**

Το έντομο είναι σκαθάρι αμβροσίας που αναφέρεται ότι προκαλεί υψηλή θνησιμότητα σε διάφορα διακοσμητικά δέντρα. Το είδος σχετίζεται με μυκητοπαθογόνους του γένους *Fusarium*. Στην Ευρώπη το *E. parallelus* έχει εντοπιστεί αρκετές φορές σε ξύλινο υλικό συσκευασίας από την Ινδία, σε ξυλεία *Entandrophragma cylindricum* (σαπέλε μαόνι) από το Κονγκό και σε κορμούς *Tetraberlina bifoliata* από το Καμερούν. Έχουν πιαστεί σκαθάκια σε παγίδες που τοποθετήθηκαν στο λιμάνι της Λα Ροσέλ (Γαλλία).

Γεωγραφική κατανομή

Το *E. parallelus* προέρχεται από την Κεντρική και Νότια Αμερική και έχει εξαπλωθεί στην Αφρική, την Ασία και την Ωκεανία, πιθανώς μέσω του εμπορίου ξυλείας. Στην Ασία καταγράφηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1970 στη Σρι Λάνκα και από τότε έχει αναφερθεί από το μεγαλύτερο μέρος της ηπείρου, πιο πρόσφατα στην Ινδία (2012) και την Κίνα (για πρώτη φορά στο νησί Χαϊνάν το 2016 και στο Γιουνάν το 2019).

Είναι ευρέως διαδεδομένο σε:

Βόρεια Αμερική – Μεξικό, ΗΠΑ (Καλιφόρνια, Φλόριντα, Χαβάη, Τέξας), Κεντρική και Νότια Αμερική, την Καραϊβική και την Ωκεανία (Αυστραλία, Παπούα Νέα Γουινέα).

Αφρική – Αγκόλα, Καμερούν, Τσαντ, Κονγκό, Ακτή Ελεφαντοστού, Ισημερινή Γουινέα, Γκαμπόν, Γκάνα, Γουινέα, Κένυα, Μαδαγασκάρη, Νιγηρία, Σάο Τομέ και Πρίνσιπε, Σενεγάλη, Σεϋχέλλες, Σιέρα Λεόνε, Νότια Αφρική, Τανζανία, Τόγκο, Ουγκάντα, Ζαΐρ.

Ασία – Μπανγκλαντές, Μπρουνέι, Καμπότζη, Κίνα, Ινδία, Ινδονησία, Λάος, Μαλαισία, Φιλιππίνες, Σαουδική Αραβία, Σιγκαπούρη, Σρι Λάνκα, Ταϊβάν, Ταϊλάνδη.

Δεν έχει εντοπιστεί ακόμη στην Ευρώπη.

Φυτά ξενιστές

Το είδος είναι πολυφάγο, χωρίς προτίμηση σε συγκεκριμένες οικογένειες φυτών. Προσβάλλει 82 είδη από 25 οικογένειες: *Anacardiaceae*, *Apocynaceae*, *Arecaceae*, *Bignoniaceae*, *Bombacaceae*, *Burseraceae*, *Caesalpinaceae*, *Euphorbiaceae*, *Leguminaceae*, *Meliaceae*, *Mimosaceae*, *Moraceae*, *Cecropia*, *Ficus*, *Nyctaginaceae*, *Oleaceae*, *Papilionaceae*, *Pinaceae*, *Polygonaceae*, *Sapindaceae*, *Taxodiaceae*, *Ulmaceae*, *Verbenaceae*.

Κυρίως προκαλεί ζημιά σε μεγάλο αριθμό τροπικών και υποτροπικών ξυλώδων φυτών, όπως: *Acacia* spp. (ακακία), *Ficus* spp. (συκιά), *Anacardium occidentale* (φιστικιά), *Areca catechu* (μπετέλ), *Cocos nucifera* (καρυδιά), *Eucalyptus* spp. (ευκάλυπτος), *Hevea brasiliensis* (παρακαουτσούκ), *Khaya senegalensis* (αφρικανικό μαόνι), *Mangifera indica* (μανγκο), *Persea americana* (αβοκάντο), *Tectona grandis* (τίκ), *Pinus oocarpa* και άλλα.

Ζημιές

Οι ζημιές προκαλούνται από τους ενήλικες και τις προνύμφες, που σχηματίζουν στοές βαθιά μέσα στο ξύλο, και από τους παθογόνους μύκητες που σχετίζονται με τον επιβλαβή οργανισμό. Εξωτερικά συμπτώματα είναι οι οπές εισόδου στον κορμό και τα κλαδιά, οι οποίες είναι συνήθως σφραγισμένες με λευκές φελλώδεις σχηματισμούς. Συχνά παρατηρείται συσσώρευση ξυλικής σκόνης στη βάση του κορμού των προσβεβλημένων δέντρων, μαράγματα, πτώση φύλλων και ξήρανση ολόκληρων δέντρων. Οι εσωτερικοί τοίχοι των στοών έχουν σκούρο χρώμα λόγω της δράσης των συμβιωτικών μυκητοπαθογόνων που μεταδίδονται από το έντομο (για παράδειγμα *Fusarium* spp.).

Το *E. parallelus* προσβάλλει τόσο αποδυναμωμένα και ετοιμοθάνατα (υπό στρες από διάφορους παράγοντες) φυτά όσο και υγιή δέντρα.

Η αρνητική επίπτωση που προκύπτει από την ανάπτυξη του επιβλαβούς οργανισμού σχετίζεται με την υποβάθμιση της εμπορικής αξίας της ξυλείας, τη μείωση της παραγωγής διακοσμητικών και καρποφόρων ειδών και, σε περιπτώσεις ισχυρής προσβολής, τον θάνατο δέντρων.

Βιολογία

Υπάρχουν περιορισμένες πληροφορίες για τη βιολογία του εντόμου, αλλά έχουν γίνει παρατηρήσεις για τον κύκλο ζωής του *E. parallelus* σε δέντρα παρακαουτσούκ στη Βραζιλία. Έχει διαπιστωθεί ότι τα αρσενικά δημιουργούν θαλάμους ζευγαρώματος στους οποίους ζευγαρώνουν με ένα θηλυκό. Αυτό δαγκώνει πλευρικούς κλάδους – στοές – και γεννά τα αυγά του σε αυτούς σε μικρές ομάδες. Οι προνύμφες τρέφονται και σκάβουν στοές κάτω από το φλοιό και μέσα στο ξύλο των δέντρων, οι οποίες καταλήγουν σε θαλάμους νύμφωσης. Σε αυτό το είδος εμφανίζονται ταυτόχρονα αρκετές επικαλυπτόμενες γενιές. Περισσότερους από 9 μήνες του κύκλου ζωής του τα περνά στον ξενιστή, σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξής του.

Μορφολογία

Τα ενήλικα σκαθάρια έχουν μήκος 3,8–4,5 mm και έχουν χρώμα κιτρινωπό-καφέ έως καφέ, με τα έλυτρα στενότερα στο πίσω μέρος και έντονα επιμήκη, και με σκούρες καφέ άκρες.

Εξάπλωση

Δεν υπάρχουν λεπτομερείς πληροφορίες για τη φυσική εξάπλωση του *E. parallelus*.

Μεταφέρεται συχνότερα με ξύλο, ξύλινο υλικό συσκευασίας και φυτά ξενιστές για φύτευση από χώρες όπου υπάρχει ο επιβλαβής οργανισμός. Το είδος συνήθως προσβάλλει φυτά με διάμετρο άνω των 10 cm.

***To Pochazia shantungensis* Chou & Lu 1977 (Hemiptera: Ricaniidae)**

Το είδος κατατάσσεται ως εισβλητικό, καθώς επηρεάζει αγροτικές εκμεταλλεύσεις και προσβάλλει τόσο διακοσμητικά όσο και καρποφόρα δέντρα. Η χώρα προέλευσης είναι η Κίνα· είναι επίσης διαδεδομένο στη Δημοκρατία της Κορέας. Έχει εντοπιστεί κατά την εισαγωγή φυτών ξενιστών στην Τουρκία και τη Γαλλία.

Γεωγραφική κατανομή

To Pochazia shantungensis περιγράφηκε για πρώτη φορά στην Κίνα το 1977. Εισήχθη στη Δημοκρατία της Κορέας το 2010 και έχει εξαπλωθεί γρήγορα από τότε.

Εντοπίστηκε για πρώτη φορά το 2018 στο ευρωπα